

SCIENTIFIC RESEARCHES OF STUDENTS

UDC 007:654.195(430)

**Specific Features of «Deutsche Welle» Activities
in the Context of Program Strategy Changes, 2014–2021**

Amaliia Arutiunian

*Master Student, Institute of Journalism, Taras Shevchenko National University of Kyiv,
36/1 Illienka Street, Kyiv, 04119, Ukraine*

The author's e-mail address for correspondence: amaliart7@gmail.com

ABSTRACT

The article deals with the main directions of “Deutsche Welle” German foreign channel. The objective of this article is to find the specific features in German broadcasting for foreign audience with further highlighting of basic principles of foreign broadcasting that can be adopted in national broadcasting, based on the results of the research. The research is based on the overview of the Deutsche Welle program documents, which state the basic cornerstones of company’s policies, editing rules and their further implementation in years 2014-2021. Using the bibliographic method, the works of Ukrainian scholars who studied the specifics of Deutsche Welle’s work were investigated. The list of the researches follows: Oles and Vita Hoian, Anita Hrabaska, etc.

The comparative method was used to analyze the plan of actions by Deutsche Welle media company, so-called Aufgabenplanung for 2014-2017 and 2018-2021. These documents outline the changes in the specifics of activities. Based on the example of Deutsche Welle, it has been discovered that independent professional and ethical criteria such as independence of judgments, objectivity of opinions and impartiality of position are needed for Ukrainian foreign broadcasting development. Thus, the experience of DW can be useful for improving the Ukrainian UATV foreign broadcasting channel. The conclusions contain the systematized and generalized special features of analyzed program documents and influence of Deutsche Welle on the future Ukrainian foreign broadcasting.

KEYWORDS: Deutsche Welle; foreign broadcasting; functions of foreign broadcasting; media space; journalistic standards.

УДК 007:654.195(430)

Специфіка діяльності Deutsche Welle у контексті змін програмної стратегії на 2014–2021 рр.

Амалія Арутюнян, *Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, студентка магістратури*

Резюме

У статті розглянуто основні напрями діяльності німецького каналу іномовлення Deutsche Welle. Метою статті є визначення специфіки діяльності німецького мовлення для закордонної аудиторії та формулювання на підставі здобутих даних принципів іномовлення, придатних для втілення у національному ефірному просторі.

Проаналізовано програмні документи Deutsche Welle, в яких заплановані основні принципи діяльності компанії, редакційні настанови та їх практичне втілення у 2014–2021 рр. Зазначено необхідність високих етичних та професійних журналістських стандартів: неупередженості, актуальності, об'єктивності, незалежності тощо. Досліджено праці українських науковців, які вивчали специфіку діяльності Deutsche Welle. За допомогою компаративного методу було опрацьовано план дій медіакомпанії Deutsche Welle (так званий *Aufgabenplanung*) за 2014–2017 рр. та 2018–2021 рр. В цих документах окреслюється характер змін діяльності. На прикладі Deutsche Welle виявлено, що для українського іномовлення необхідний розвиток за єдиними незалежними професійно-етичними критеріями: незалежність суджень, об'єктивність думок та неупередженість позиції. Таким чином, досвід DW може бути корисним для вдосконалення діяльності українського каналу іномовлення UATV. Результати дослідження дадуть змогу врахувати досвід німецької телерадіомовної корпорації Deutsche Welle для успішного впровадження високих професійних стандартів в українському медіапросторі задля здобуття довіри з боку аудиторії та в контексті подальшої інтеграції України у європейський простір. У висновках систематизовано та узагальнено особливості проаналізованих програмних документів та вплив діяльності Deutsche Welle на подальший розвиток українського іномовлення.

Ключові слова: Deutsche Welle; іномовлення; функції іномовлення; медіапростір; журналістські стандарти.

Арутюнян А. Специфика деятельности Deutsche Welle в контексте изменений программной стратегии на 2014–2021 гг.

Резюме. В статье рассмотрены основные направления деятельности немецкого канала иновещания Deutsche Welle. Целью статьи является определение специфики деятельности немецкого вещания для зарубежной аудитории и формулировка на основании полученных данных принципов иновещания, пригодных для воплощения в национальном эфирном пространстве. Осуществлен обзор программных документов Deutsche Welle, в которых запланированы основные принципы деятельности компании, редакционные установки и их практическое воплощение с 2014–2021 гг. Определена необходимость высоких этических и профессиональных журналистских стандартов: беспристрастности, актуальности, объективности, независимости и т.д. С помощью библиографического метода исследованы работы украинских ученых, изучавших специфику деятельности Deutsche Welle. С помощью компаративного метода обработан план действий медіакомпанії Deutsche Welle (так называемый *Aufgabenplanung*) за 2014–2017 гг. и 2018–2021 гг. На примере Deutsche Welle видно, что для украинского иновещания необходимо развитие по единым независимым профессионально-этическим критериям: независимость суждений, объективность мнений и беспристрастность позиций. Таким образом, опыт DW

может быть полезным для совершенствования деятельности украинского канала иновещания UATV. Результаты исследования позволят учесть опыт немецкой телерадиовещательной корпорации Deutsche Welle для успешного внедрения высоких профессиональных стандартов в украинском медиaprостранстве для получения доверия со стороны аудитории в контексте дальнейшей интеграции Украины в европейское пространство. В выводах систематизированы и обобщены особенности проанализированных программных документов и влияние деятельности Deutsche Welle на дальнейшее развитие украинского иновещания.

Ключевые слова: Deutsche Welle; иновещание; функции иновещания; медиaprостранство; журналистские стандарты.

1. Вступ

У період напруженої політичної ситуації в Україні, військового конфлікту на Сході країни, анексії Криму, не можна недооцінювати діяльність іномовлення, особливо його захисну функцію. Попри те, що українське іномовлення має 68-річну історію, від створення «Радіо Київ», яке стало підґрунтям і для іномовлення періоду Незалежної України, сучасне українське іномовлення важко назвати високоефективним. Вперше в ефір радіопередачі для українців, що проживають за кордоном, вийшли 1 листопада 1950 р. Мовлення велося з Києва на Північну Америку та Західну Європу лише українською мовою щоденно протягом двох годин. Для порівняння, перед початком Другої світової війни центральне московське радіо мовило на зарубіжні країни 13 мовами: англійською, французькою, німецькою, італійською, іспанською, румунською, фінською, шведською, чеською, китайською, угорською, болгарською та сербською [1, с. 189]. Для більш ефективного функціонування українського іномовлення потрібно враховувати досвід інших країн та їх іномовних корпорацій. В цій науковій статті розглянуто досвід німецького іномовлення на прикладі корпорації Deutsche Welle, яке почало свою діяльність у 1953 р., має ефективніші результати діяльності та ширшу аудиторію.

Проаналізовано та структуровано нові дані щодо сучасної програмної політики та діяльності «Німецької хвилі»; здобуті результати розширюють і доповнюють вже відомі факти щодо специфіки функціонування Deutsche Welle.

Метою статті є визначення специфіки діяльності Deutsche Welle, зокрема, встановлення рис програмної політики DW, потенційно корисних для творчого наслідування, та формулювання на підставі здобутих даних принципів виробництва, що можуть сприяти вдосконаленню іномовлення України.

Реалізація мети передбачає виконання таких завдань:

- дослідження публікацій на тему іномовлення Німеччини, моніторинг програм та документів Deutsche Welle;
- порівняльний аналіз програмних документів Deutsche Welle за останні роки (2014–2017 та 2018–2021);
- узагальнення результатів у вигляді рекомендацій, придатних для втілення в практику українського каналу іномовлення UATV.

Об'єктом запропонованого дослідження є міжнародне іномовлення, *предметом* – особливості функціонування і зміни програмної стратегії Deutsche Welle. Основні тези статті оприлюднені на конференціях «Шевченківська весна 2018. Секція: журналістика» [2, с. 9–12] та «Новітні тенденції в медіагалузі: український і зарубіжний підхід» [3, с. 158–162].

2. Методи дослідження

Для опрацювання літератури та документів застосовувалися бібліографічно-описовий, порівняльно-історичний, компаративний, проблемно-тематичний, моніторинговий методи, а також аналіз та синтез. Основним методом для дослідження джерельної бази обрано історичний метод, який передбачає вивчення об'єктів у хронологічній послідовності, а також аналіз документів.

3. Теоретичне підґрунтя

Висвітлення діяльності Deutsche Welle не надто поширена тема в українському журналістикознавстві. Їй присвячено кілька публікацій в «Наукових записках Інституту журналістики» (автори публікацій – А. Грабська, В. Гоян та О. Гоян), науково-популярній літературі (І. Мащенко «Міфи і реалії телерадіоефіру», «Лики і лиця телерадіопростору») тощо. Можна стверджувати, що ця тема у вітчизняному журналістикознавстві ґрунтується на працях В. Гоян, О. Гояна («Німецька хвиля» на українському ґрунті» [4], «50 років ефірного діалогу між культурами: досвід міжнародної телерадіокомпанії “Deutsche welle”» [5] та ін.) та А. Грабської («Громадське мовлення в контексті викликів глобального медійного ринку: стратегія “Deutsche Welle”» [6], «Міжнародний конкурс інтернет-активізму “The Bobs” від “Deutsche Welle” як інструмент розповсюдження свободи слова за допомогою нових медій» [7] тощо).

4. Результати й обговорення

Функціональні особливості іномовлення впливали з мети існування, а вона залежала від протистояння держав на міжнародній арені. Отже, іномовлення було продуктом «Холодної війни». Наш час утворює нові виклики і висуває нові вимоги до тих медіа, що є інструментом міжнародного обміну інформацією. Не обминули ці процеси і DW. DW – це недержавна та некомерційна структура, що фінансується з податкових надходжень у державний бюджет Німеччини [4].

Як зазначає на своєму офіційному сайті DW:

«Наша місія: Deutsche Welle – міжнародна медіакомпанія Німеччини. Ми висвітлюємо всебічний імідж Німеччини, повідомляємо про події та результати, об'єднуючи німецьку та інші перспективи журналістським незалежним способом. Цим ми сприяємо взаєморозумінню між культурами та народами. Також ми одночасно надаємо доступ до німецької мови.

Наша програма: ми здійснюємо законне мовлення через телебачення, радіо та інтернет. DW – це глибока та достовірна інформація 30 мовами, телебачення англійською, німецькою, іспанською та арабською мовами. Наш флагман – 24-годинний телевізійний канал англійською, доступний практично у всьому світі.

Наша аудиторія: ми звертаємось до людей, які впливають на формування думки чи мають вплив на міжнародні рішення. В авторитарних державах ми звертаємось до тих, хто займається демократією, громадянськими свободами та прогресом. Аудиторія DW на тиждень досягає більше 157 млн. людей. DW – зроблено для розуму. Це наша претензія» [8].

27 березня 2000 р. «Німецька хвиля» вперше заговорила українською. У діапазоні середніх хвиль на частоті 999 кГц і в ефірі недержавних радіостанцій України вийшла спочатку 15-хвилинна, а згодом і півгодинна інформаційна програма DW, яка складалася з

шести блоків: «Новини з України», «Міжнародні новини», «Новини світової економіки», «Фокус», «Урок німецької» та «Огляд преси» [4].

У 2013 р. бюджет медіакомпанії становив майже 270 млн. євро. З 2014 до кінця 2017 р. DW було надано більше 48 млн. євро додаткових коштів.

У 2014 р. DW оголосила про нові цілі та завдання, які багато в чому є логічним продовженням попередніх і водночас визначають нові напрями діяльності компанії та передбачають суттєві реформи. Це пов'язано насамперед із тим, що наприкінці 2013 р. посаду генерального директора DW замість Еріка Беттермана обійняв Петер Лімбург [6, с. 137].

Новий генеральний директор DW майже одразу проголосив курс на реформування медіакомпанії з метою підвищити впізнаваність DW як журналістського бренда у світі, підвищити конкурентоспроможність компанії, продовжити розбудову DW як глобального інформаційного виробника, збільшити аудиторію із понад 100 млн. регулярних користувачів до 150 млн. та посісти до 2017 р. одне з провідних місць на глобальному медіаринку [9, с. 17]. Цієї мети досягнуто: на сьогодні аудиторія DW за тиждень становить більше 157 млн. людей. Мета досягнута за допомогою таких кроків:

- концентрація на розширеному медіавиробництві англійською мовою, зокрема створення цілодобового англомовного телеканалу та розширення виробництва онлайн-контенту англійською;
- перерозподіл бюджетних коштів, скорочення та/або припинення виробництва окремими мовами;
- запровадження нових телевізійних форматів, орієнтованих на цільову аудиторію до 30 років;
- подальша загальна регіоналізація контенту [10].

Важливою трансформацією в діяльності DW мала стати зміна провідної мови на англійську, що стане основною серед 30 мов, якими працює DW. Таким чином, планується «використати потенціал DW у цільовій групі осіб, які ухвалюють глобальні рішення, а також учасників політичних процесів формування громадської думки» [9, с. 3]. Англійська таки стала провідною на DW. Основна причина – конкуренція з BBC, CNN, France24, VOA, Al Jazeera, CNC World, i24 News, Russia Today та розширення аудиторії.

Що стосується стратегії розвитку DW на 2018–2021 рр., вже створений план дій – Aufgabenplanung. На основі першого проекту держбюджету на 2018 р. DW має операційний бюджет близько 298 млн. євро [11].

В інтересах Німеччини DW планує розширити свої пропозиції, щоб взяти на себе інші важливі завдання у висвітленні німецьких, європейських та світових тенденцій у ЗМК, особливо під час масової міграції, поширенні пропагандистських медіа та загроз тероризму у світі. Як результат, DW може зробити свій внесок у більшу свободу вираження поглядів та демократію. Як іноземна телекомпанія в Німеччині, DW має на меті представляти Німеччину як культурну, європейську та ліберально-демократичну націю [11].

Законодавчо встановлено, що DW поширює просвітницьку інформацію, принцип свободи думок і консолідації громадянського суспільства у діалогічній та інтерактивній формі. DW конкретизує свої юридичні завдання на період 2018–2021 рр. та досягнення таких цілей:

- посилює свободу вираження поглядів та демократію у всьому світі під час терору, пропаганди та міграції;
- збільшує вплив і актуальність своїх пропозицій;
- збільшує охоплення з 157 млн. до 210 млн. користувачів щотижня.

Для досягнення вищезазначених цілей DW планує такі заходи:

- концентрація на журналістських пропозиціях;
- перетворення на цифрову медіакомпанію, наприклад апгрейд мобільного додатка DW;

- зміцнення свободи слова та демократії за допомогою журналістського контенту і навчання медіаграмотності [11].

5. Висновки

Діяльність DW є гарним зразком для розвитку українського суспільного мовлення та органів іномовлення і була об'єктом досліджень українських науковців: О. Гояна, В. Гоян, А. Грабської тощо.

У 2014–2017 рр. основною метою була зміна мовної політики – англійська стала провідною на DW задля більшої конкурентоспроможності та збільшення аудиторії. У 2018–2021 рр. DW обирає вектор розвитку в напрямі цифрових технологій, продовжує дотримуватись у своїй діяльності безпекової функції – протистояння тероризму, пропаганді та їх негативних наслідків, бореться за свободу слова та демократію. А також не забуває про просвітницьку функцію: у 2018–2021 рр. DW займатиметься навчанням медіаграмотності.

DW може стати своєрідним еталоном того, як слід висвітлювати різноманітні теми, дотримуючись принципів незалежності суджень, об'єктивності думок та неупередженості позиції. Таким чином, досвід DW може бути корисним для вдосконалення діяльності українського каналу іномовлення UA TV.

References

1. Hurevych, P.S.& Ruzhnykov, V.N. (1976), *Soviet Broadcasting. History Pages*, Moscow, 382 p.
2. Arutiunian, A.E. (2018), “Changes in Deutsche Welle’s Program Strategy, 2014-2021, Shevchenko Spring. Section: Journalism”, *Proceedings of the XVI International Scientific and Practical Conference of Students, Postgraduates and Young Scientists, Institute of Journalism, Kyiv*, Kyiv, 9-12 p., available at: <http://www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/images/pdf/konf/web-zbirsv18.pdf> (assessed 21.08.2018)
3. Arutiunian, A.E. (2018), “Deutsche Welle as a broadcasting tool for international audience (functional characteristics in the context of program strategy changes, 2014-2021)”, *Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Students and Young Scientists “New Tendencies in Media Communications”, Institute of Journalism, 24 April 2018, Kyiv*, pp. 158-162 p., Kyiv, 163 p., available at: <http://www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/images/pdf/konf/studconf18.pdf> (assessed 21.08.2018)
4. Hoian, V.V. & Hoian, O.Ya. (2014), ““Deutsche Welle” on the Ukrainian grounds”, *Institute of Journalism Online Library*, available at: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1691> (assessed 04.04.2018).
5. Deutsche Welle (2018), available at: <http://www.dw.com/de/unternehmen/profil/s-30626> (assessed 20.08.2018)
6. Deutsche Welle (2014), “Das Magazin der DW”, Bonn, available at: www.blogs.dw.de/weltzeit (assessed 10.02.2014).
7. Hrabaska, A.V. (2014), “Public speaking in the context of challenges for the global media market: Deutsche Welle strategy”, *Naukovi Zapysky Instytutu Zhurnalistyky [Scientific Notes of Institute of Journalism]*, Kyiv, 134-140 p., available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2014_57_28 (assessed 20.08.2018)
8. Deutsche Welle (2014), “Aufgabenplanung 2014-2017 der Deutschen Welle”, available at: <http://www.dw.com/downloads/27602926/aufgabenplanung20142017.pdf> (assessed 10.07.2018)

9. Deutsche Welle (2017), “Aufgabenplanung 2018–2021 der Deutschen Welle”, available at: <http://www.dw.com/downloads/42423692/dwaufgabenplanungentwurf2018-2021.pdf> (assessed 21.08.2018)
10. Verkhovna Rada of Ukraine (2016), *The Law of Ukraine “On the System of Ukraine’s Foreign Broadcasting”*, 8 December 2015, Kyiv, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/856-19> (assessed 20.08.2018)
11. Bettermann, E. (2014), “Mediale Visitenkarte der Bundesrepublik: die Deutsche Welle im Wandel”, *The ARD*, available at: http://www.ard.de/download/536898/ARD_Jahrbuch_10_Mediale_Visitenkarte_der_Bundesrepublik_Die_DW_im_Wandel.pdf (assessed 10.02.2014).
12. Deutsche Welle (2014), “Stellungnahme der Bundesregierung zum Entwurf der Aufgabenplanung der Deutschen Welle”, available at: <http://www.dw.de/popups/pdf/6736458/stellungnahme-der-bundesregierung-zum-entwurf-der-aufgabenplanung-der-deutschen-welle-pdfpdf.pdf> (assessed 05.03.2014).
13. Lukyna, M.M. & Fomycheva, Y. D. (2005), *Mass Media in the Internet Space: a Monograph*, Lomonosov Moscow State University, Moscow, 42 p.

Submitted 02.09.18

Список джерел

1. Гуревич П. С., Ружников В. Н. Советское радиовещание. Страницы истории. Москва: Искусство, 1976. 382 с.
2. Шевченківська весна. Секція: журналістика: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (Київ, 26 квітня 2018): матеріали наук.-практ. конф. Київ: Інститут журналістики. 2018. 201 с. URL: <http://www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/images/pdf/konf/web-zbirsv18.pdf> (дата звернення: 21.08.2018)
3. Новітні тенденції в медіагалузі: український і зарубіжний підхід: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (Київ, 24 квітня 2018): матеріали наук.-практ. конф. Київ: Інститут журналістики 2018. 163 с. URL: <http://www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/images/pdf/konf/studconf18.pdf> (дата звернення: 21.08.2018)
4. Гоян В., Гоян О. «Німецька хвиля» на українському ґрунті. Електронна бібліотека Інституту журналістики. 2014. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1691> (дата звернення: 01.09.2018).
5. Гоян В. В. 50 років ефірного діалогу між культурами: досвід міжнародної телерадіокомпанії «Deutsche welle» // Наукові записки Інституту журналістики. 2003. Т.11. С. 139–143
6. Грабська А. В. Громадське мовлення в контексті викликів глобального медійного ринку: стратегія Deutsche Welle // Наукові записки Інституту журналістики. 2014. Т. 57. С. 134–140.
7. Грабська А. В. Міжнародний конкурс інтернет-активізму “The Bobs” від “Deutsche Welle” як інструмент розповсюдження свободи слова за допомогою нових медій // Інформаційне суспільство. 2014. Вип. 19. С. 10–12.
8. Офіційний сайт Deutsche Welle. URL: <http://www.dw.com/de/unternehmen/profil/s-30626> (дата звернення: 20.08.2018)
9. Weltzeit // Das Magazin der DW. Deutsche Welle. Bonn, 2014. URL: www.blogs.dw.de/weltzeit (дата звернення: 10.02.2014).

10. Aufgabenplanung 2014-2017 der Deutschen Welle // Deutsche Welle. Bonn, 2014. URL: <http://www.dw.com/downloads/27602926/aufgabenplanung20142017.pdf> (дата звернення: 21.08.2018)

11. Aufgabenplanung 2018–2021 der Deutschen Welle [Електронний ресурс] // Deutsche Welle. Bonn, 2017. URL: <http://www.dw.com/downloads/42423692/dwaufgabenplanungentwurf2018-2021.pdf> (дата звернення: 21.08.2018)

Надійшла до редколегії 02.09.2018